SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 128. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, JULY 11, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ЛИПНЯ 1989 Ч. 128. РІК XCVI

Д-р Іван Гвозда переобраний головою Округи УНСоюзу в Сиракюзах

Сиракюзи, Н.Й. (Я.С.). — Представники Відділів УНСоюзу, зібрані на річних зборах Округи, переобрали одноголосно д-ра Івана Гвозду головою Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Сиракюзах, висловивши йому й іншим членам Окружної Управи признання за виконану у звітовому році працю. Разом з ним до Окружної Управи були переобрані: Володимир Ревюк — заступник голови, Ярослав Сенишин — секретар, Микола Велич — касир, Володимир Кроп-Кропельницький — голова Контрольної комісії, та Григорій Гаврищків і Іван Пиндус — члени Контрольної комісії. Почесними членами Окружної Управи залишилися раніше обрані Володимир Запаранюк, колишній голова Округи і почесний член Головного Уряду, та Іван Чопко, колишній голова Округи.

Д-р Іван Гвозда.

Річні збори відкрив і ними проводив голова д-р Іван Гвозда. Він привітав представників Відділів, разом 17 осіб, головного секретаря Володимира Сохана, почесного члена Головного Уряду і почесного члена Окружної Управи Володимира Запаранюка, і почесного члена Окружної Управи Івана Чопка. Цих трьох він запросив до президії.

Після проведення молитви, до якої попросив д-р Гвозда о. диякона д-ра Мирона Ткача, предсідник заряджив однохвилинну мовчанку для вшанування померлих членів Округи. Тоді обрано президію у складі: д-р Іван Гвозда — предсідник, Ярослав Сенишин — секретар, Микола Велич — член, та Володимир Запаранюк, Іван Чопко і Володимир Сохан.

Секретар Ярослав Сенишин відчитав протокол з попередніх зборів, який прийнято одноголосно.

Звітування започаткував голова Округи д-р Іван Гвозда. Він докладно представив широку діяльність Ок-

(Закінчення на стор. 4)

Левко Лук'яненко промовляв у Брюсселі і Парижі

Брюссель (АОЛПУ — В. Еліяшевська). — Як уже повідомлялося, колишній в'язень совєтських тюрем, а тепер голова Української Гельсінкської Спілки Лев Лук'яненко вперше прибув на Захід в п'ятницю, 9-го червня 1989 р. до Бельгії на запрошення Міжнародної Амнестії в Брюсселі.

Пресова конференція Лук'яненка відбулася в Інтернаціональнім Пресовім Центрі о годині 11-ій рано того самого дня в присутності 45 осіб. Конференцію перевів Альберт Небот — репрезентант Міжнародної Амнестії у французькій мові.

На тій пресовій конференції Лук'яненко подякував Міжнародній Амнестії і присутнім за зусилля в обороні його і інших політичних в'язнів у Совєтському Союзі, оповідав про страждання багатьох та змагання за зміни в Совєтськім Союзі, підкреслив, що мільйони людей в Совєтськім Союзі були переслідувані за те, що вимагали реформи. Теперішні совєтські провідники, він говорив, стараються відвернути народ від боротьби проти партії, але водночас спрямувати її проти дисидентів і деяких бюрократів, котрих уряд хоче усунути від влади. В діях комуністичної партії є багато суперечностей.

Л. Лук'яненко

Пресова конференція у Брюсселі (зліва): Г. Вілліямс, П. Роленд, Г. Поаріє, Л. Лук'яненко.

Теперішні зміни в совєтськім карнім кодексі, пояснював Лук'яненко, є диверсійною тактикою і мають реакційний характер. Реп-

(Закінчення на стор. 4)

ЗВЕРНЕННЯ В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА ДО ПАРИЗЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З ЛЮДСЬКОГО ВИМІРУ

Із вимушеним запізненням, дякую тим правозахисним колам демократичних країн, зокрема Канади, які робили спроби запросити мене, давнього учасника Гельсінкського руху, українського правозахисника із 25-ти річним стажем боротьби за основні права людини і націй, на вашу конференцію. На жаль, навіть якщо б запрошення надійшло мені вчасно, я не міг би ним скористатися. За тиждень до відкриття конференції мене схопили на вулиці і таємно (навіть від рідних), без елементарного дотримання норм судочинства, свідків, адвоката, можливости виставити докази — кинули на півмісяця до тюремної камери. Причиною ув'язнення названо мій виступ на передвиборчому мітингу місячної давности. За таку ж участь в елементарній передвиборній агітації, збори, мітинги, пікети, агітаційні листівки, дозволені в усіх цивілізованих країнах світу, в Україні з січня по травень цього року було схоплено сотні осіб. Десятки з них засуджено до п'ятнадцяти діб ув'язнення і великих грошових штрафів. А активіст УГС Степан Хмара, що спробував висунути свою кандидатуру в народні депутати, після двох ув'язнень і штрафу на тисячу карбованців — засуджений до десяти місяців адміністративного нагляду. Тобто до домашнього арешту. Розгін мирного передвиборчого мітингу у Львові 12-го березня 89-го року, жорстокістю виконавців майже не поступався погромові 9-го квітня у Тбілісі. Хібащо не було забитих, бо карателям із спецзагону, більшість із яких пройшли школу ненависти в Афганістані, не видали газу і саперних лопаток і вони орудували кулаками й ногами. 31-го травня мені в тюремну камеру потрапив клаптик свіжого номера „Правди", де я прочитав переможну реляцію з Парижу кореспондента цієї газети В. Большакова, який тішився визнанням на вашій конференції великого поступу в СССР з правами людини. Сенатор де Консіні, голова сенатської комісії з питань безпеки і співпраці в Европі конґресу США, нібито сказав кореспондентові „Правди", що список американських претензій до Радянського Союзу щодо людських прав

(Закінчення на стор. 3)

Дж. Буш обіцяє допомогу Польщі

Дж. Буш і В. Ярузельський на летовищі, у Варшаві.

Варшава, Польща. — Тут в неділю увечері, 9-го липня ц.р., прилетів президент ЗСА Джордж Буш з дружиною на перші офіційні відвідини, якими розпочинається його десятиденна поїздка по Европі, яка включатиме економічну конференцію в Парижі від 14-го до 16-го липня ц.р.

В Польщі Дж. Буш перебував два дні і відтак поїхав до Мадярщини також, щоб там перебути два дні. Відвідини в обох тих сателітних країнах мають на цілі дуже делікатну місію допомогти в економічній кризі тих країн, а рівночасно збільшити популярність ЗСА у комуністичному бльоці европейських країн.

На летовищі у Варшаві привітали Дж. Буша і його дружину генерал Войцех Ярузельський з дружиною Барбарою, який у своєму привітанні підкреслив, що неприхильну настанову обох урядів слід заступити спільною працею та відновленням дружніх відносин. Вперше в офіційну делеґацію польського уряду, що вітала президента Буша, був включений також речник сенату, що є репрезентантом „Солідарности". Дж. Буш у своєму привітальному слові був дуже обережний і зазначив, що не хоче робити надто далекойдучих обіцянок вже у перших хвилинах перебування в Польщі, а закінчив свою промову викликом „Нєх жиє Польска".

У переїзді до приміщення, де Буш ночував, вітали його на вулицях Варшави тисячі поляків, які повівали американськими прапорцями. Дж. Буш заповів, що він хоче в часі відвідин говорити не лише з урядовими чинниками, але також з опозицією. В понеділок, 10-го липня ц.р., він був гостем у соймі, а відтак поїхав до Ґданська, де був гостем на полуденку у Лєха Валенси. Президент Буш обіцяв далекойдучу економічну допомогу.

З Бушом в поїздці є державний секретар Джеймс Бейкер, шеф персоналу Білого Дому, Джан Сануну і представник державної безпеки Роберт Блеквілл.

Появилася брошурка про події в Україні

Лондон. — Тут накладом Українського Пресового Агентства, за редакцією Тараса Кузя появилася англійською мовою чепурна брошурка п.н. „Протиставлення в Україні за Ґорбачова" („Dissent in Ukraine under Gorbachev").

Це збірка матеріялів самвидаву зі вступом Т. Кузя і Миколи Муратова, в якій у більшості є поміщені відверті листи та заяви поодиноких членів Української Гельсінкської Спілки та представників церков як і головні засади Українського Християнсько-Демократичного Фронту. В книжечці находимо перекладені на англійську мову: звернення УГС до СКВУ, одвертого листа Вячеслава Чорновола до М. Ґорбачова, заяву Левка Лук'яненка, головні точки завдань УГС, звернення УГС про національний прапор і національні символи, заклик у справі звільнення України від атомних заводів. Крім цього, вміщено інформації Ініціятивного Комітету для віднови Української Православної Церкви в Україні, звернення вірних Української Католицької Церкви до Віденської Конференції Безпеки та Співпраці в Західній Европі, листа Степана Хмари в обороні УКЦ і головні точки УХДФ.

Книжечка прикрашена рядом цікавих сучасних світлин з України, головно зі Львова та Києва, і портретами провідників УГС та редакторів нових журналів. На обкладинці книжечки поміщено знимок протестаційного віча у Львові в якому брало участь 20,000 мешканців 7-го липня 1988 року, біля пам'ятника Івана Франка.

Брошура, що має важливе пропаґандивне значення для інформації англомовних чужинців коштує 5 ам. дол., 3 англ. фунти та її можна замовляти на адресу: Ukrainian Press Agency, 78B Kensington Park Road, London W 11 2PL, England.

В УКРАЇНІ ВІДЗНАЧАТЬ ДЕНЬ ПАМ'ЯТИ КОЗАКІВ

Київ (РАТАУ). — Як повідомляє телеграфне Аґентство України, після багаторічної перерви в Україні відроджено традицію вшанування загиблих козаків з війська Богдана Хмельницького, які полягли під Берестечком у червні 1651 року, коли величезні сили польських і литовських військ напали на Україну, а кримський хан Іслам-Гірей III-ій зрадив Б.Хмельницького, через що козацьке військо зазнало поразки.

Ще 1910 року на місці битви під Берестечком на невеличкому узвишші було збудовано храм-пам'ятник загиблим козакам, що обороняли Україну від загарбників. До цього храму перенесено й Михайлівську церкву, в якій освячував свій меч Б. Хмельницький. Тепер там є і музей битви.

На території музею-заповідника „Козацькі могили" у селі Пляшева Червоноармійського району відбувся меморіяльний мітинґ, на якому громада вирішила відродити відзначення пам'яти козаків. Мітинґ організували представники товариств охорони пам'яток історії та культури та української мови імени Т. Шевченка Ровенської области.

На честь полеглих у заповіднику звучали пісні у виконанні кращих хорових капель ровенщини, читалися вірші. На закінчення відбулася Панахида.

М. ҐОРБАЧОВ ВИСТУПИВ В ЕВРОПЕЙСЬКІЙ РАДІ

Страсбурґ, Франція. — Після дводенного перебування у Парижі голова Верховної Ради СССР Міхаїл Ґорбачов і особи, що його супроводжують, прибули у четвер, 6-го липня, у Страсбурґ. Тут совєтський гість виступив з промовою перед депутатами Ради Европи — організації, в якій представлені 23 некомуністичні держави континенту.

Саме тут М. Ґорбачов вирішив привести в дію привезену ним „пропаґандивну бомбу", заявивши, що Совєтський Союз готовий до нових значних односторонніх скорочень тактичного нуклеарного арсеналу, якщо країни НАТО в принципі погодяться на переговори в цій справі. Перед промовою Ґорбачова виступив з коротким вступним словом речник міністерства закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов, який заявив, що „Михайло Сергійович ніколи не приїжджає за кордон з пустими руками".

Пропозиція Ґорбачова, однак, була досить невизначеною і не зробила сенсації.

„Якщо вияснитьcя, що країни НАТО погодяться вступити у переговори про тактичну нуклеарну зброю, — сказав Ґорбачов, — ми могли б, розуміється, після консультацій зі союзниками в односторонньому порядку скоротити кількість своїх ракет".

Ґорбачов не назвав при цьому ніяких конкретних цифрів чи термінів. Далі у своїй промові, яка тривала 45 хвилин, він визнав, що у майбутньому соціяльна і політична ситуація в Европі може змінитися, і при певних умовах Совєтський Союз не буде заперечувати проти відродження в країнах Східньої Европи багатопартійної системи.

Совєтський генсек в досить туманній формі запропонував почати здійснення ряду проєктів, в яких могли б взяти участь держави Західньої Европи. В числі цих проєктів Ґорбачов згадав будівництво швидкісної трансконтинентальної залізниці, створення загальноевропейської системи супутникової трансляції телевізійних передач, а також підписання угоди про співробітництво у переробленні і захороненні радіоактивних відходів.

Ґорбачов висловив здивування, що „деякі европейські країни наполегливо нас тоюють на збереженні нуклеарних арсеналів".

Сенатор-республіканець з Ню Йорку Альфонс д'Амато, який був присутній на засіданні у Палаці Европи, де виступав Ґорбачов, назвав пропозицію совєтського лідера „сміливим", відзначивши при цьому, що реакція на них в Америці може носити „нервовий" характер.

На запитання журналістів, чи вірить він в щирість Ґорбачова, д'Амато заявив, що він „хотів би в неї вірити, однак ніхто не є певний, що за півроку Ґорбачов залишиться при владі".

ВЛАШТОВУЮТЬ ПРОГУЛЬКУ З ЧИКАҐО НА СОЮЗІВКУ

Чикаґо, Ілл. — Тут орґанізується за ініціятивою Округи Українського Народного Союзу прогульку членів УНС та інших зацікавлених на Союзівку. Прогулька виїде в п'ятницю, 14-го липня ц.р., о год. 7-ій вечора з Чикаґо з вулиці Суперіор, біля УКЦ свв. Володимира і Ольги. Поворот зі Союзівки в суботу, 22-го липня ц.р., а приїзд до Чикаґо в неділю, 23-го липня. Кошти перебування на Союзівці протягом тижня 298.90 дол.

Зацікавлені можуть телефонувати за інформаціями до голови Округи УНС Павла Олексюка на число (312) 829-4032 (англійською мовою) до бюра або додому число (312) 243-0378.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ СЕНАТОР ВІДВІДАВ ДИСИДЕНТІВ НА УКРАЇНІ

Київ (ПС УГС). — На днях австралійський сенатор Джеймс Шорт відвідав Київ і крім офіційних зустрічей з урядовими представниками, був принятий Спілкою Письменників України, де І. Драч, Д. Павличко, І.Дутко інформували його про заходи в справі удержавлення української мови в Україні, про діяльність Народного Руху України за Відновлення і про екологічні проблеми України.

Австралійський парляментарист відвідав також представників УГС Євгена Сверстюка, Олеся Шевченка і Сергія Набоку, які вказали йому на самостійницькі стремління сучасної України. Джеймс Шорт відбув поїздку до Львова щоб і там запізнатися з українськими культурними і політичними лідерами.

На Союзівці відбувся тенісовий табір

Хлопці з інструкторами. Перший справа — Іван А. Флис, управитель Союзівки.

(Фота: Андрія Олинця)

Союзівка. — Як і кожного року першими гостями оселі УНСоюзу напередодні нового літнього сезону були учасники тенісового табору, що відбувається тут вже 21-ий рік підряд.

Група 56 нових тенісистів — 20 хлопців і 36 дівчат у віці від 11 до 18 років — з різних міст Америки і Канади гартувалися у фізкультурній заправі і „білому спорті" від суботи, 24-го червня, до середи, 5-го липня, користаючи з усіх удогіднень Союзівки.

На програму дня складалися біги, руханка, тенісові лекції — теоретичні і практичні, — розвагові вечірки, вкінці — турніри в середній і заавансованій групах.

Табором провадили Зенон Снилик і Юрій Савчак, а допомагали їм того року інструктори (самі колишні таборовики): Таня Савчак, Юстин Сай, Наташа Липкань, Данилко Савицький, Марта Кутко і Михась Сахман.

На закінчення табору відбулася мистецька програма, виконавцями якої були таборовики, роздача свідоцтв і нагород.

Як правило, деякі з таборовиків беруть участь у першому турнірі сезону за мистецтва УСЦАК-Схід 8-го і 9-го липня ц.р.

(Закінчення на стор. 3)

Л. ТАНЮК З ДРУЖИНОЮ БУДУТЬ ДОПОВІДАТИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Тут, в Українському Культурно-Освітньому Центрі виступлять з доповідями режисер Лесь Танюк та його дружина Неллі Корнієнко, журналістка та публіцистка, у середу, 12-го липня ц.р., о год. 7:30 вечора.

Вечір доповідей спонзорують Товариство Українських Письменників „Слово", Об'єднання Мистців Української Сцени і УКОЦ. Темою доповіді Н. Корнієнко буде: „Лесь Курбас засновник українського театру", а Л. Танюка — „Громадські організації і вибори до Верховної Ради СССР на Україні".

У СВІТІ

У ЧЕТВЕР, 6-ГО ЛИПНЯ, в Будапешті помер колишній голова мадярської Комуністичної партії Янош Кадар. Покійний народився 26-го травня 1912 року в родині сільськогосподарського робітника і вивчився на механіка. У 1931 році Я. Кадар вступив у нелеґальну Комуністичну спілку молоді Мадярщини, а в 1932 році — в також заборонену тоді Комуністичну партію Мадярщини. У 1945 році Кадар став членом Політбюра Мадярської комуністичної партії. Під час революції 1956 року він був членом уряду Імре Надя, однак після того, як 4-го листопада країну окупували совєтські війська, він створив і очолив просовєтський „Мадярський робітничо-селянський уряд". Згодом він очолив Комуністичну партію, перейменовану на Мадярську соціялістичну робітничу партію, і двічі був головою Ради міністрів Мадярщини. Торік Кадар пішов на відпочинок. Його змінили більш реформистськи настроєні лідери.

ГАЗЕТА „ПРАВДА" ПОВІДОМИЛА, що в результаті масових страйків, демонстрацій та інших „протиправних" дій мешканці Нагірно-Карабахської автономної области недоодержали за останні два місяці 35 мільйонів карбованців у вигляді заробітної платні. Лише у Степанакерті, центрі области, місцеві підприємства „недовипустили" запланованих товарів масового попиту, призначених для місцевих мешканців, на суму 25 мільйонів карбованців.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ СЕКРЕТАР Департаменту житлового будівництва і розбудови міст Джек Кемп зліквідував ще одну програму цього департаменту, котра мала за завдання допомагати з житловими приміщеннями для бідних старших громадян, але яка в міжчасі принесла державі 119 міл. дол. втрати. Це вже третя з черги програма, котру ліквідує секретар цього департаменту, відколи він перебрав урядування з приходом до влади президента Джорджа Буша. Департамент житлового будівництва і розбудови міст виявився не надто справедливим і чесним у своїх трансакціях з будівничими фірмами та людьми, які мали користати з його обслуг чи радше допомоги, зокрема коли йдеться про старших громадян, безробітних і багатодітних родин та інших.

РІШЕННЯ ВЕРХОВНОГО суду ЗСА про леґальність абортів, чи радше форма і стиль цього рішення викликали цілу низку реакцій з обох сторін, тобто тих, що схвалюють аборти і тих, котрі є проти абортів. Справа в тому, що найбільшу відповідальність про леґальність або нелеґальність абортів віддано до вирішення окремих стейтів, тож і не диво, що всі були зацікавлені думкою Маріо Квомо, губернатора одного з найбільших стейтів в ЗСА — Ню Йорку. Скликавши окрему конференцію кореспондентів засобів масової інформації, щоби подати до загального відома свої думки на рішення Верховного суду про аборти і знеславлювання американського прапора. М. Квомо сказав, що буде боротися зі законом, котрий обмежує права жінок на аборти. Він також сказав, що запропонує законопроєкт, котрий строго заборонятиме знеславлювання американського прапора в нюйоркському стейті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і „money orders" виставляти на „Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Суперечливість політики Кремля

Совєтський генеральний секретар Міхаїл Ґорбачов 2-го липня ц.р. виступив у програмі вечірніх новин по совєтському радіо й телевізії з 20-ти хвилинною промовою, присвяченою етнічним заворушенням, які протягом року не вщухають майже по всіх республіках Совєтського Союзу. Він сказав, що заворушення ці загрожують розвалом СССР і „якщо їх не припинити, то настануть ще гірші часи".

Незадовго перед цим виступом Ґорбачова, а саме — 15-го червня, в урядовому органі — газеті „Ізвєстія" була опублікована стаття „З'їзд і національне питання" В. Вижутовича. Фактично, це передова стаття, у якій на повний голос сказано про національні протиріччя, покривдження, образи, утистки, тягу до самостійности. Користуючись гаслами Леніна „Не можна битися!", „Потрібні уступки" тощо, автор закликає покласти край довголітньому замовчуванню національних питань і нагадує, що таке замовчування в сталінсько-брежнєвські роки розцінювалося як вищий прояв інтернаціоналізму, а СССР зображувався сім'єю єдиною, де нібито панує спокій, щастя і благоденствіє. І це в той час, „коли йшло насильницьке переселення народів і мільйони людей різних національностей залишали землю, де народилися й виросли..." Їх виселяли до Сибіру, Казахстану та в інші далекі і суворі краї.

Далі автор пригадує, що під час з'їзду народних депутатів СССР дух сталінізму неодноразово проявляв себе у тій залі. Це було видно, наприклад, з невдоволеного шикання на представників прибалтійських республік чи коли йшлося про долю молочисельних народів Півночі. Не може бути всенародного щастя, запевняє він, якщо не все гаразд у німців, татар, турків чи в будь-якого іншого народу.

Причиною всезростаючого міжнаціонального напруження Вижутович вважає одне джерело — адміністративно-командну систему. На з'їзді, заявив він, були намагання звалити все на вибух національних емоцій, хоч насправді це — результат адміністративного всевладдя центру та деформації федеративного укладу совєтської державности.

"Командна економіка веде до міжнаціональних загострень, — пише далі автор. — Цілком очевидно, що надмірна централізація господарювання не лише перешкоджає вільному рухові економіки, але й загрожує тромбами, що створюються в судинах нашого соціяльного організму... Тому треба дозволити республікам правити самостійно..." І продовжує: „Ось написав 'дозволити' й замислився... Право республік на суверенітет закріплене в конституції — то про який же дозвіл мова? Проте обмовка не випадкова. Рівність народів, їх право на самостійність протятом десятиліть лишалися в конституції всього лише деклараціями. Найменші спроби пригадати про це право легко й швидко перетиналися... Ідея федеративного устрою Союзу не здобула втілення і багато років національна державність була не більше, ніж символом, ритуальною словесною даниною букві Основного Закону... Тепер ми бачимо: зберегти цілість держави можна ідучи, як сказав М. Ґорбачов, 'конструктивним шляхом, через демократію, гласність, взаєморозуміння, співробітництво, діялоґ'. Необхідно — і з'їзд це підтвердив — надати СССР і змісту, і форму Союзу рівноправних, суверенних республік.

Після публікації цієї статті в урядовій газеті, здавалося, повіяв нарешті теплий вітер і в національній політиці Кремля. Та це тривало недовго. М. Ґорбачов у своєму виступі 2-го липня виразно застерігав прибалтійські республіки, які висувають гасла про відокремлення від СССР. Він закликав до „більшої терпимости" в національних питаннях і водночас до „найрішучіших заходів" щодо тих, хто поширює сепаратистські настрої й розпалює національну ворожнечу.

„Дуже важливо, — заявив Ґорбачов, — даючи рішучу відсіч будь-яким проявам націоналізму, чуйно й уважно ставитися до законних вимог і прагнень людей всіх національностей".

Як бачимо, цей виступ Ґорбачова обіцяє уже не „потепління" і навіть не „заморозки", а справжні „морози".

Михайлина Коцюбинська
Євген Сверстюк

АНОНІМ ПРО МУЗУ ВАСИЛЯ СТУСА

Розмовами про Стуса — поета — сповнене повітря останніх років. Його вже не замовчиш. Збувається давня істина: не вмре поет у пам'яті народній. Зерно падає у спраглу землю.

Уже з рік ходять дивні чутки, що в темну добу обшуків, судів і вироків поет Василь Стус зрікся своєї першої книжки, а тепер тільки, після надрукування того зречення буде дано дозвіл на друкування його віршів у совєтській пресі. Чутки, м'яко кажучи, суперечливі.

А тим часом настало багато змін протягом одного року перебудови. У всякому разі російській літературі з честю повертають імена розстріляного Гумільова, вигнаного Войновича, публікують тюремні фото в профіль і фас Мандельштама та Меєрхольда, навіть ім'я патріярха російської незалежної думки Солженіцина на газетних сторінках згадується з належним пієтетом.

Совєтська преса на Україні ревно зберігає завчений запобігливий тон щодо Москви, але демонстративно відвертається від усіх віянь, що йдуть від живої нинішньої Москви. Старі ветерани застою наводять марафет „під перебудову", щось говорять про двомовність, але „перестройку" вимовляють з присвистом.

У всякому разі безіменний автор публікації „Муза Василя Стуса" („Молодь України", 13-го квітня 1989 року) не зробив перебудові навіть реверансів. Навпаки, він наче прокинувся від непорочного десятилітнього сну серед папок і томів кримінальних справ, заведених на поетів, і з хазяйновитою гордістю починає їх перегортати. Зрозуміло, він всякі папери, як зауважив ще Салтиков-Щедрін, гортає „неодобрительно". З другого боку, він — творець паперів і син того полку, за статутом якого „не святі горшки ліплять": сам оформляє по тюрмах літературних критиків, сам же замінюватиме їх. Підписуватись буде скромно: літератор.

Досвід великий, лексика і фразеологія вироблені. Поет не пише вірші, а „виготовляє", і не вірші, а „документи".

Ось як справно вийшов критичний нарис, пущений для „Молоді України":

„Тривалий час це ім'я було вилучене з творчого процесу: за антирадянські збочення В. Стус був двічі засуджений — у 1972 і 1980 рр. Дехто однозначно вважає, що талановитий поет став однією з жертв періоду застою. Більш глибоке і досконали вивчення відповідних матеріялів засвідчує, що підстав для таких тверджень немає. Ось про що свідчать факти. Починаючи з 1963 року, В. Стус систематично виготовляв, зберігав та розповсюджував документи і твори антигромадянського змісту, займався усною пропагандою, спрямованою не тільки проти недоліків нашого ладу, а проти нього взагалі. В окремих віршах, створених ще до першого засудження, виступав за виростання гнівом, „допоки не упадуть тюремні двері", за Січ, яку не скарать „душителям сибірами і соловками" (1963) і т. д".

Факти справді вражаючі, особливо той крамольний рядок „антигромадянського змісту" про „тюремні двері": яке зазіхання на святиню! А які зухвалі антигромадянські міркування про Січ, якої не скарать сибірами і соловками! Невідомо, як до цього рядка поставилася б Катерина II. Літературний критик „періоду перебудови" поставився серйозно, як до антисовєтського збочення.

„Глибоко і досконало" аргументує він вироки В. Стусові методою порівнянь: „навіть у неймовірних поневіряннях інші люди, переконані патріоти, не втрачали віри в неминуче торжество соціялістичної демократії, оновлення нашої країни". Звичайно, на такий ідеал совєтського патріотизму замордований поет не тягнув, але для оновлення нашої країни він таки пожертвував життям.

Тут мусимо трохи пригадати критикові, що в жертви епохи застою потрапляли саме за думки про „оновлення нашої країни", за критику „недоліків нашого ладу", бо це й вважалося „підривом і ослабленням радянської влади". Ви вже, коли переказуєте вирок, то не підновлюйте, не підмінюйте, пишіть, як було, не фальсифікуйте своїх „відповідних матеріялів".

Але вже від самого початку ви пишете неправду: „тривалий час це ім'я було вилучене з творчого процесу". А коли воно взагалі було залучене до „творчого процесу?!"

Словом, могутня сила вашого стилю в запаху документальності, разом з тим в певності, що папки секретні: сторонні перевіряти не будуть. Про достовірність „документів" цього ґатунку нині вже всі знають з газет. „Был бы человек, а дело найдется. Цікавіше тут інше — трафарет самозречення. Візьмімо на здоровий глузд: поет роками пише вірші, перекладає німецьких та еспанських клясиків, його не допускають до преси, його не допускають навіть за професією, йому і його оточення накидають темну підозру, що він — не поет, що він навіть не кочегар, що він просто підозрілий суб'єкт. Бо раз він якось висловився, коли всі розумні промовчали. Не підняв руки, коли всі „одноголосно" підняли. Поставив запитання, коли всі обачно мовчали. Зустрічався і розмовляв (про щось) з такими, яких теж не друкують. І десь випадковій авдиторії прочитав кілька своїх віршів. Нарешті десь хтось зверху зловісно назвав його прізвище. „Всі" чекають, коли ж це закінчиться арештом.

Нарешті — арешт. „Злочинець" під конвоєм. Одиночні камери, ґрати, вічка, важке клацання замків, — все, як для каторжника. На допитах він сідає на стілець, прикутий до підлоги, і відповідає на запитання: „З якою метою виготовляв вірша, що починається словами „Звіром вити, горілку пити...?"

Тут же йому показують прекрасно видану в Брюсселі книжку „Зимові дерева" з його прізвищем. Показують передмову без політизації, без притягання поета до якоїсь ідеології чи партії. Чарівний сон на табуретці, прикутій до підлоги...

А далі уявіть собі „правильну" реакцію поета: охоплений почуттям вдячности до своїх конвоїрів і слідчих, які незмінно називають його злочинцем, він люто лається на тих „непроханих видавців", які вважають його талановитим поетом і видають першу книжку його віршів.

Не треба бути психіятром, щоб це оцінити. Але треба бути літературним критиком суворого режиму, щоб написати з цього приводу: „Приходило часом прозріння й до В. Сту-

(Закінчення на стор. 4)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

До проблеми наркоманії

Наркоманія і її шкідливий і просто фатальний вплив чи наслідок на особисте здоров'я людини, фізичне і моральне, створює колосальні проблеми серед різних народів, а головно серед найбагатшого, американського народу. Бож ця проблема наносить великі шкоди особистому здоров'ю не лише однієї людини, людини — налогового наркомана, але вона теж наносить великі шкоди родинному житю американського народу і створює великі проблеми суспільного, економічного та політичного, а то й міжнародного характеру, хоч би згадати недавній конфлікт із панамським диктатором.

І нема дня, щоб не писали про цю проблему та її наслідки такі, як злочинні напади наркоманів на поодиноких людей на вулиці, підземках чи навіть у їх власних домах, напади на банки та різні підприємства не раз получені зі злочинним вбивством згаданих осіб, ба навіть й вбивств сторожів суспільного порядку, поліціянтів. Таким чином створились направду небезпечні та невиносимі умовини для громадян великого міста. Але не лише вживання наркотиків. Деякі вживають ще різні ліки, такі як амфетаміни чи кортикастероїди, ліки що їх відповідним пацієнтам записують лікарі. Вживали їх безконтрольно деякі спортовці, щоби таким чином здобути кращі хоч неморальні осяги у своїх змаганнях навіть на Олімпійських ігрищах, хоч деякі ліки мають теж свої шкідливі для здоров'я впливи.

Це просто настала якась декаденція морального стану людини, родини й суспільства. Колись в родині працював лише голова родини, а дружина-мати займалась вихованням здорового, морального й релігійного стану своїх дітей, привчала до родинної любови та послуху, читаючи казки розвивала їх умовий стан, впливала на розвиток моралі та прив'язання до родини, та суспільного порядку й пошани державного закону. Це, що діється тепер, наводить страх та змушує до застанови й питання, що сталось з людиною у цьому прогресивному та багатому суспільстві, у цій багатій та розкішній нашій Америці? Про проблеми наркоманії ми сьогодні слухаємо кожного дня із репортів радіо чи телевізії. У цій справі неоднократно забирають голос конґресмени, політики чи суспільно-здоровні діячі включно зі щораз частішим голосом у цій справі навіть самого президента Буша, але на якусь контроль наркоманії чи бодай поправи цього злощасного стану не має надії. Бо чи ж може бути якийсь контроль, коли не раз батько чи мати є самі наркоманами? Чи можливе якесь здорове виховання дітей, коли батьки не займаються дітьми та їх вихованням, бо обоє працюють, а після праці замість займатись дітьми, самі шукають якогось дозвілля і то інколи ще й в алькогольному товаристві. А якщо розведені, що часто тут буває, пошукують у вільних годинах від праці за своїм особистим не раз сексуальним життям. Не мають тут діти якогось конкретного виховання і в школі; бо й там „пушери" привчають до вживання наркотиків молодих, недорослих дітей — школярів. Ба ще гірше, коли в цій школі навіть учителі бувають наркоманами, а навіть „пушерами". Учителі не лише не дбають про моральне чи релігійне виховання. Вони навіть не привчають дітей до пошани державного прапора. Наслідком такого виховання є великий абсентеїзм у школі, брак знання, втеча від школи на другому-третьому році середньої школи, наркоманія чи занадто вчасні сексуальні практики та вагітности молоденьких дівчат.

Розповсюдження гомосексуалізму, часто серед наркоманів допровадило до поширення страшної невилічальної хвороби АІДС та інших хвороб таких як гепатит — Б. Наркоманія, яка має просто епідемічний характер, вийшла на ширшу арену в шістдесятих роках, в часі В'єтнамської війни, в роках розпаношеного тут безкритичного лібералізму, виросла до таких розмірів, що сьогодні навіть державним чинникам трудно їх сконтролювати чи знайти бодай якусь можливу розв'язку. Сьогодні навіть поліційні заходи є безрадні.

Якщо Америка має провести якусь плянову боротьбу з наркоманією, то ціла суспільність мусить розуміти шкідливість цієї проблеми та не здаватись виключно на поліцію чи державні заходи, але зачати поборювати наркоманів від себе самої. Бож сьогодні наркоманами є не лише суспільні низи, але й високопоставлені люди, чоловіки й жінки, лікарі, адвокати, інженери, професори університету, письменники, журналісти, спортовці, директори великих концернів, а головно артисти — одним словом „сметанка" амери-

(Закінчення на стор. 4)

Анна Білик

„ГОЛОС ВІДРОДЖЕННЯ"

На Заході появився квітневий номер за нинішній рік „Голосу Відродження", який видає Українська Гельсінкська Спілка. Видання відкривається статтею від редакційної групи, в якій звернено увагу на антинародний й антидемократичний характер Указу, що спрямований проти всякої критики партійних і державних бюрократів та установ. Тут же вміщено й статтю Леоніда Мілявського від Української Народно-Демократичної Ліґи: „Народ голосує проти". Він вказує на успіхи у виборах кандидатів, яких підтримували Українська Гельсінкська Спілка. Виборам присвячена й стаття Максима Сагайдака під назвою „Можливість вибору?" Автор пише про численні порушення основних демократичних принципів, оскільки: „Учасників передвиборчих мітинґів, демонстрацій, пікетувань били, штрафували, арештували, оббріхували у пресі незалежних кандидатів та активістів передвиборчої кампанії". А про те, як проходили вибори Щербицького мовиться у статті „Як ми голосували 'за' Щербицького", яку написав сам виборець Володимир Забігай.

У рубриці „Хроніка подій в Україні" редакційна група вирішила поінформувати в стислій формі з найважливішими подіями, що відбулись в Україні, про які офіційна преса нічого не писала, або писала в тенденційному й спотвореному тоні. В хроніці наведено події за січень, лютий та березень та деякі події початку квітня.

Цікавою є стаття Сергія Ґриґор'єва, росіянина, члена Спілки журналістів СССР, кореспондента „Запорізької правди". Він оголює брехню, яку вмістила „Запорізька правда" 14-го лютого. Йдеться про так званого „бригадира монтажників", який від імени всієї бригади суворо засуджує ідею створення Народного Руху України за перебудову. Ґриґор'єв спростував брехню, встановивши, що бригадир Шульга вже минулого року пішов на пенсію, а статтю за нього написав завідуючий відділом сатири і гумору „Запорізької правди" Шумилов. Стаття є яскравим свідченням, якими брудними й неморальними шляхами намагаються представники брежнєвського застою зупинити перебудову в Україні. В народі мовиться: „Бреши, бреши та знай міру!" А тут дехто зі запорізьких журналістів втратив не тільки міру брехати, але й совість. До чого тільки не доведе страх перед Народним Рухом України!

На останній сторінці „Голосу Відродження" наведено також замітку Олеся Шевченка, в якій він нагадує про українського політв'язня Богдана Климчака, якого було засуджено до 15 років концтабору та п'ятьох років заслання. Сьогодні Климчак перебуває в Пермській області в одному з існуючих концтаборів Чусовського району.

Відповідальними за випуск „Голосу Відродження" був Сергій Набока.

Роман Волчук

БОРИС ЛІСАНЕВИЧ — БАТЬКО МОДЕРНОГО ТУРИЗМУ В НЕПАЛІ

VIII.

Не врахував теж Борис, що домашня продукція рижової „ракші" була старою непальською традицією, і що місцеві політики мають з цього чималий прибуток і будуть всякими способами саботувати новий державний монополь. До того, багато вищих державних урядовців були заздрісні за близькі відносини між Борисом і королем Трібгуваном, до якого вони самі не все мали доступ. Почалися інтриґи, доноси, відкликування наданих раніше ліцензій і, нарешті, після того, як інвестовано сотні тисяч у нове підприємство, його працю довелося тимчасово припинити. Дальшим нещастям для Бориса була смерть Трібгувана в березні 1955 року. Він хронічно хворів на серце і помер у швайцарській санаторії, де вже довший час лікувався. Знайомі Бориса казали, що тоді вперше бачили як він плакав.

Справа відновлення вигаслих імпортових документів протягалася майже цілий рік, під час якого Борис заходився коло нового свого підприємства — „Роял готелю" у Катманду (про що буде пізніше). Нарешті, у нововідкритому готелі появився відділ королівської поліції, офіцер якої, показуючи підписану умову, зажадав від Бориса під загрозою арешту негайної заплати податкового заборгування у сумі 175,000 рупій. Даремно переконував Борис, що фіяско підприємства — це вина уряду, а не його. Протести не мали успіху і Бориса ескортовано до в'язниці. Для місцевої людности, це була не абияка сенсація бачити „саґіба" за ґратами. Протестували британський та індійський амбасадори, Інґер виходжувала по міністерствах і щодня відвідувала чоловіка, але єдиним результатом було перенесення Бориса із звичайного кримінального арешту до головної квартири поліції, де йому навіть дозволено проходжуватися по палатному парку. Відвідували його теж і непальські приятелі і навіть брати нового короля Маґендри, але показалося що в країні без формальної юридичної системи, але з сильною місцевою бюрократією легко попасти до в'язниці, але важко з неї вийти. Одного дня Інґер принесла вістку, що Борисова мати важко занедужала, але й тоді не дозволено йому з нею бачитися. Кілька днів пізніше мати померла, а Борис, докраю огірчений, сам захворів. Вкінці Бориса відвідав особистий секретар короля і запропонував йому звільнення під умовою, що він підпише листа із проханням про „пробачення". Просидівши два з половиною місяці, Борис погодився на цю негідну умову. Пізніше прийняв його новий король і висловив сподівання, що Борис скоро забуде цей „нефортунний епізод".

10. Роял готель і його гості

Від своїх перших відвідин Катманду Борис був впевнений, що Непаль, країна засніжених гімалайських верхів на півночі і зелених джунґлів у південній смузі із своїми чудовими святинями й привітним народом, буде великою атракцією для західніх туристів, якщо тільки вдасться наладнати для них транспортацію й побут.

Формальну заборону для в'їзду чужинців скасовано ще в 1951 році, недовго після цього американський Уряд відкрив свою допомогову місію, і до столиці щораз частіше приїздили офіційні гості — дипломати, службовці нововідкритих амбасад, члени високогірських експедицій. Для всіх них однією із дошкульних проблем був брак західнього типу харчування. У Катманду було в достаток рижу й буйволового м'яса, але все інше потрібне для західньої кухні треба було імпортувати, що було нелегко при обмеженій комунікації. Сам Борис, вибагливий смакун, дуже терпів від такого стану справ і мріяв про готель з добрим рестораном. На цю тему він не раз говорив із своїми високопоставленими непальськими приятелями і, нарешті, один із свояків Магабіра, генерал Багадур Шумшер Рана, погодився відступити Борисові половину своєї просторої палати з якої він сам не мав великої користи. Палата, в стилі „Катманду-барокко", вживаючи Борисового вислову, була положена недалеко від старого центру міста і добре надавалася на готель. Так 1954 року почався „Роял готель", одне з найбільш довготривалих Борисових підприємств.

Усе потрібне устаткування треба було, очевидно, спровадити з Калькутти — кухонне приладдя, начиння, влаштування лазничок і туалет, ліжка, постіль і все інше, включно з найменшими дрібницями. Перше закупно спаковано в 140 скринь і нарешті все те добро вдалося летунською дорогою доставити до Катманду, разом із звербованим індійським і місцевим персоналом для готелю. Але саме фізичне устаткування було ще найменшою проблемою. В Катманду не було ні ґазу ні нафти, варити треба було на опалюваних деревом печах. Незадовго започаткував Борис при готелі теж і пекарню що забезпечувала хлібом всю чужинецьку громаду. Всі харчі, крім рижу, треба було привозити з великим коштом з Індії та індійських урядовців. Борис теж почав вирощувати багато досі невідомих в Непалі ярин, між ними моркву, салату, шпінат, квітну капусту і суниці, якими він зокрема гордився. Започаткував він теж годівлю білих свиней — це теж була інновація у Непалі. Місцеву обслугу треба було вчити як стелити ліжка, вживати вилки, мити начиння, а теж як носити черевики і до чого служать туалети. Коли вже готові були кімнати й ліжка, треба було ще переконати уряд, щоб туристам видавати в'їздові візи. Першою була велика група, зорганізована аґенцією Томаса Кука, що відбувала подорож довкола світу на кораблі „Каронія", що причалив в Бомбеї. Борис не тільки одержав потрібні візи для групи, але й постарався, щоб її привітав в Роял готелі сам новий король Маґендра із своїми міністрами. Була це небувала подія, що її згодом описував журнал „Лайф". На очах найвищих державних достойників туристи кинулися у напрямі зорганізованої для них виставки непальських виробів і вмить розкупили все, що там було. Король, побачивши цей несподіваний ентузіязм, там же таки дав наказ, щоб у майбутньому давати візи всім туристам, без ніяких перепон.

Крім щораз численніших туристів до Катманду постійно прибували нові допомогові й торговельні та дослідні місії із своїми експертами — аґрономами, ботаніками, геологами, етнографами та іншими, яких висилали міжнародні наукові інституції або запрошував непальський уряд. Пожвавився теж альпіністичний рух і кожного сезону приїздили високогірські експедиції з усіх країн світу. Більшість з усіх новоприбулих натурально прямувала просто до Роял готелю, що став для них першим пристановищем, інформаційним центром та базою для плянування дальших дій. Треба мати на увазі, що в Непалі, який ніколи не був під колоніяльною владою ніякої західньої держави, знання чужих мов було мінімальне, і тому послуги Бориса, що вже добре опанував непальську мову, а теж набув безпосереднього досвіду з усіма щаблями непальської бюрократії були просто безцінні.

Згідно зі засадою „Коли хочеш щонебудь в Непалі полагодити — спершу поговори з Борисом" — до нього зверталися про пораду й допомогу в справах одержання всяких потрібних дозволів і урядових паперів, винайму прислуги чи провідників, закупна місцевих товарів, побачення з різними непальськими достойниками, не говорячи вже про звичайні туристичні турбування про транспортацію, безпечне харчування (що є проблемою для всіх західніх туристів) та місця, які варто оглянути. Для всіх ввічливий і усміхнений Борис нікому не відмовляв своєї допомоги. До того, в готелі часто гостювали різні ближчі й дальші знайомі Бориса, що пам'ятали його чи то з балетних виступів в Парижі чи з полювань на тиґрів в Ассамі, і з ними всіми він любив погуторити й забавити їх своїми безконечними анекдотами. Не дивно, що популярність готелю росла, а один американський журналіст назвав Бориса „атракцією ч. 2 в Непалі, після Мавнт Еверест".

Продовження буде.

Звернення...

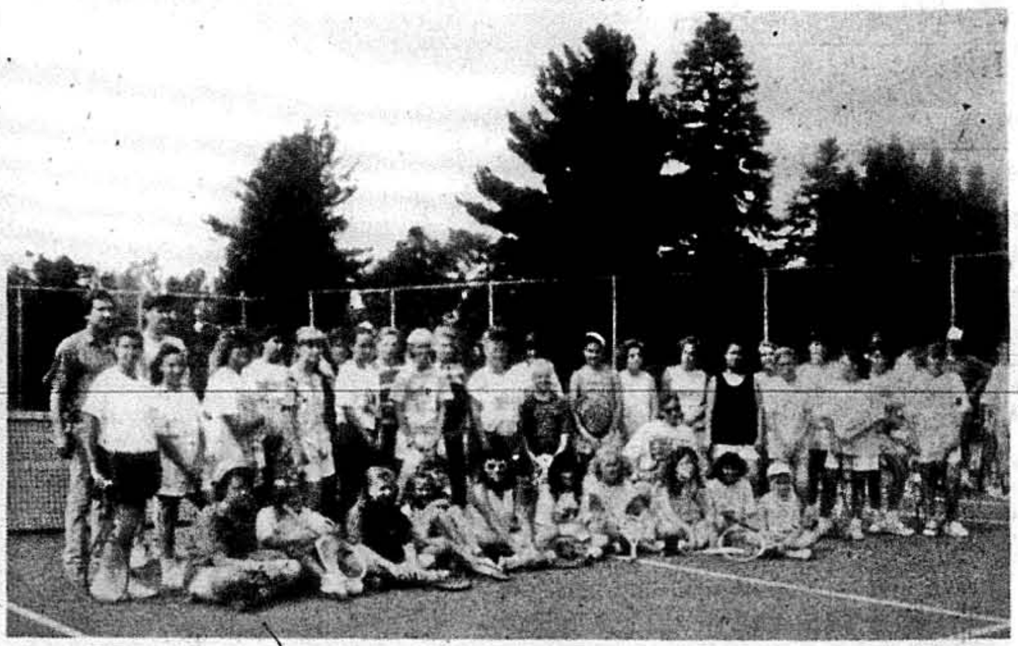
(Закінчення зі стор. 1)

включає нині тільки 30 випадків. Тоді як на конгресі в Берні 86-го року, в такому списку було 11 тисяч імен. Що ж, як би я міг потрапити до Парижу то доповнив би список пана де Консіні, з яким мав честь познайомитися в листопаді минулого року під час візити до Москви Гельсінкської комісії зі Сполучених Стейтів Америки, сотнями випадків з „білої" книги адміністративного терору на Україні, що її укладає зараз Українська Гельсінкська Спілка. В ній фіксуються грубі порушення органами КГБ, прокуратури і суду найелементарніших прав людини, що їх дотримуватися зобов'язався СРСР в Гельсінкі і Відні. А покищо прошу додати до тих тридцяти випадків бодай ще чотири, найсвіжіших. Ім'я вже згаданого Степана Хмари, теж знайомого пана де Консіні з минулорічної московської зустрічі. Іншого активіста УГС — Степана Гури з Херсонщини, замкненого в травні до психлікарні за спробу виїхати до Києва на засідання Гельсінкської Спілки. Ім'я незалежного журналіста, члена прес-служби УГС в місті Одеса — Сергія Старостіна, хворого важкою формою астми з дитинства і якого всупереч рекомендації медичної комісії, яка засвідчила, що зміна кліматичних умов є для нього смертельною небезпекою — насильно відправили до війська за межі области. Та автора цих рядків, що день відкриття вашої конференції зустрів у темній смердючій камері доперебудованого взірця. Схоже, що багато хто на Заході заворожений демократичним обличчям Міхаїла Ґорбачова, вільними дебатами на з'їзді Народних депутатів СРСР та іншими проявами незвичної для радянської імперії публічности неадекватно уявляють собі дійсну ситуацію з правами людини у сьогоднішньому СРСР, особливо ж в неросійських республіках. Насправді, ситуація тут складна і суперечлива. Встановилося свого роду двовладдя. З одного боку — реформаторська група Ґорбачова підтримувана демократичними силами знизу. З іншого — величезний, реакційний партійно-бюрократичний апарат, що повністю контролює і використовує репресивні органи — КГБ, міліцію, суд, прокуратуру, а при потребі й армію. Мертве дихання цієї контрсили світ міг би відчути на з'їзді Народних депутатів СРСР, коли реакційна більшість з'їзду влаштувала овацію катові Тбілісі, російському генералові Родіонову. Сам Ґорбачов, не займає чіткої позиції, хитаючись між лібералами і реакцією, про що свідчать хоча б схвалені, або і підписані ним реакційні укази, що торкаються якраз основних прав людини — „Про мітинґи й демонстрації", „Про виборчу систему" та про так звані „державні злочини". В СРСР досі не створені елементарні правові ґарантії забезпечення основних прав людини і немає демократичного суду. До фікції зведено право на захист. При всій, ніби широкій гласності, не сказано і частини правди про політичні репресії брежнєвських часів. Жертви їх звільнені, хоча не всі. Досі перебувають в ув'язненні Кампов, Климчук, Бабійко, Баранов. Не ліквідовано, і навіть не реорганізовано КГБ — зловісну установу, на рахунку якої від часу ленінського ЧК і до тепер десятки мільйонів безвинних жертв. Виконавці терору проти народу минулого десятиліття сьогодні розкошують на персональних пенсіях, коли народ у злиднях. Або й далі сидять по своїх кабінетах. Ось свіжий приклад. Вказівку запроторити мене на час роботи вашої конференції та з'їзду Народних депутатів СРСР у Москві, давав прокурор міста Львова — С. Крикливий. Той самий, що 22 роки тому, починаючи кар'єру слідчого прокуратури, сфабрикував мені кримінальну справу за укладання правозахисного збірника „Лихо від розуму". На Заході виданий під назвою: „Ді Чорновіл Пейперс". Чи можна сумніватися, що при новому наступі реакції, цей реакціонер вимагатиме для українських правозахисників уже не по п'ятнадцять діб, а по п'ятнадцять років? Ви пам'ятаєте, як у минулі десятиріччя важко було демократичному світові вирвати у консервативних режимів СРСР будь-яку поступку, щодо людських прав. Навіть персональну. Зараз зовсім інші часи. І в умовах політичної нестабільности, спроб створити нову політичну систему, радянські керівники постійно оглядаються на Захід, прислухаються до критики, намагаються копіювати деякі моделі демократичного світу. Тому я гадаю, що найкращою допомогою демократизації СРСР і національно-демократичним рухам народів, що його населяють, може бути сьогодні не розчулене захоплення першими, невпевненими кроками демократичного „немовляти", а арґументована, спокійна критика реакційного радянського законодавства, в тому числі й ґорбачовського, адміністративного терору, що особливо відчутний в неросійських республіках. А також вимога до радянського уряду — чітко дотримуватися міжнародних зобов'язань прав людини взятих на себе у Гельсінкі і Відні. Певен, що представники демократичних країн на Паризькій конференції думають так само. Ще раз щиро дякую всім, хто хотів бачити мене гостем Паризької конференції за людський вимір. Якщо невпевнена демократизація в СРСР не загальмується, сподіваюся на таку зустріч через рік у Копенгагені. З побажанням успішного завершення роботи — В'ячеслав Чорновіл, лавреат міжнародної журналістської премії імені Ніколаса Томаліна, почесний член міжнародного ПЕН - клюбу, член виконавчого комітету Української Гельсінкської Спілки.

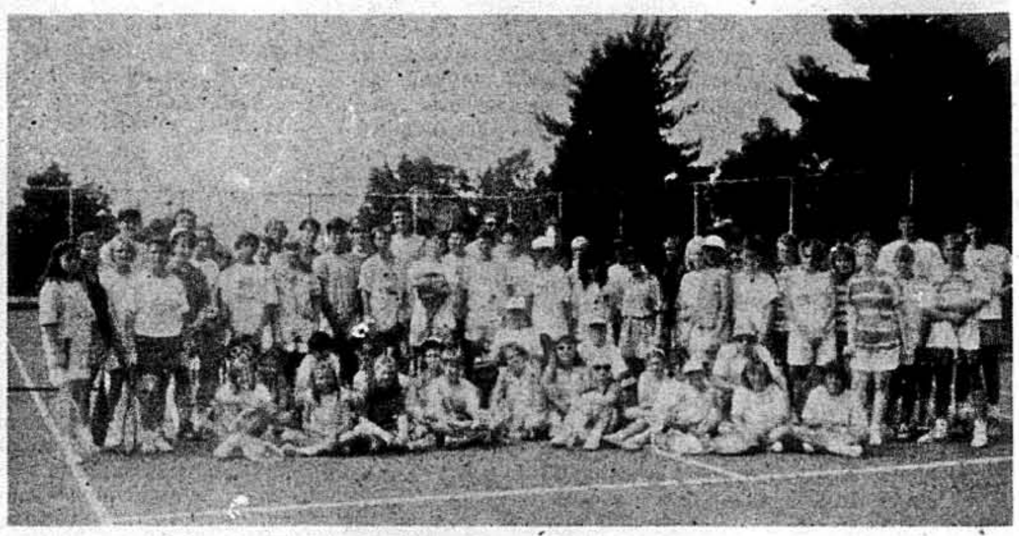
7-го червн 89-го року.

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

Дівчата зі своїми інструкторами.

Цілий тенісовий табір '89.

Учасники тенісового табору на дозвіллі.

З'їзд Українського Патріярхального Товариства в ЗСА

У суботу, 3-го червня, у Філядельфії в Ля Саль університеті відбувся 13-ий з черги крайовий з'їзд делегатів Українського Патріярхального Товариства в ЗСА. На з'їзді були представлені 11 відділів з 59 голосами та 15-ма членами уступаючої крайової управи. У з'їзді взяло участь декілька запрошених гостей.

З'їзд відкрив коротким вступним словом голова УПТ Олександер Пришляк. Він тепло привітав учасників з'їзду і пом'янув померлих членів Ярослава Щербанюка, Йосипа Гірняка, інж. Стефанію Пушкар, Дарію Лебедь, О. Білинського, Івана Гірняка, Володимира Бачинського та попросив о. крилошанина Ярослава Шуста провести молитву. Наради з'їзду розпочато співом „Христос Воскрес". Для керування нарадами обрано президію у складі: інж. Сидір М. Тим'як — голова, Оксана Бережницька і д-р Володимир Пушкар — заступники голови, мґр Дарія Кузик і д-р Стефанія Бережницька — секретарі. Також обрано комісії: верифікаційну, номінаційну, статутову і резолюційну.

Безпосередньо з'їзд привітав голова Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО) інж. Василь Колодчин, від Товариства „Св. Софії" вітав д-р Леонід Рудницький, а водночас передав привітання від почесного члена УПТ д-ра Романа Осінчука. Письмові привіти надіслали: Митрополит Стефан Сулик, Владика Василь Лостен, Владика Роберт М. Москаль, від Ради Українських Громадських Організацій за Патріярхат у Монтреалі за підписами інж. Яреми Савки і мґра Богдана Климовського, Павла Копачівського з Гамільтону, Канада, та інші. Названі привіти були зачитані.

За дворічний період праці управи звіт склав першим голова управи Олександер Пришляк. Він підкреслив, що в останньому часі наша увага була звернена на гідне відзначення Тисячоліття християнства України. У зв'язку з тим члени управи взяли активну участь у Світовому Конгресі мирян у 1987 році і також у святкуваннях в Римі у 1988 р. Крім цього праця управи проходила під кутом організаційної мережі та інформації про релігійно-церковну проблематику.

Звіт голови управи доповнив секретар управи Василь Никифорук, який звітував про пророблену працю секретаря, писав протоколи засідань, розсилав обіжні листи та полагоджував поточне листування управи. Крім того брав безпосередню участь у святкуваннях 1000-ліття в Римі. Стапан Гробельський подав звіт з фінансових операцій. При чому відзначив, що фінансові справи Т-ва є унормовані з податковим урядом. Дарія Кузик подала детальний і докладний звіт з інформаційної праці. Василь Пасічняк у своєму звіті відзначив, що зроблено під організаційним оглядом, назвав організаційні поїздки, виголошені доповіді, панелі і реферати. Микола Галів звітував з праці, як головний редактор журналу „Патріярхат". Він підкреслив, що журнал є великим досягненням зорганізованого мирянського руху не тільки в ЗСА, але й у діяспорі. Журнал виходить уже 22 роки і втримується виключно на власних силах, себто на передплаті й щедрих пожертвах, а також на безкорисній праці редакції й адміністрації та співдописувачів. Під тим оглядом журнал „Патріярхат" є унікальним. Журнал поширений на всіх континентах української діяспори, висилається до Польщі, Югославії, Чехо-Словаччини, а останім часом і на Україну. На закінчення М. Галів подякував усім співробітникам, дописувачам, членам управи, відданим кольпортерам та всім передплатникам.

Д-р Володимир Пушкар подав звіт з праці адміністрації, вказавши на те, що журнал вимагає великих зусиль не тільки під редакційним, але й адміністраційним оглядом, щоб кожне число журналу було на час. Називав відгуки на точну появу журналу та його справне адміністрування, цитуючи уривки з листів. Подякував при цьому Марії Шумській за допомогу в експедиції журналу. В. Пушкар подав докладну картину праці адміністрації та накреслив дальші перспективи журналу.

Під час спільного полуденку виступив з короткою промовою голова УПСО інж. В. Колодчин, який вказав на певний розвиток мирянського руху після смерти св.п. Патріярха Йосифа та на проблеми мирян на різних континентах української діяспори. Він розповів про події, що нині відбуваються на рідних землях, зокрема про справу леґалізації УКЦеркви в Україні.

У пообідніх годинах на форумі з'їзду відбувся панель молоді під назвою „Молодь і Церква".

Модератором панелю була Катерина Рудницька, а панелістами Ераст Погорило, Адемар Раковський і Мотря Мац. Катерина Рудницька зробила вступ до панелю, підкресливши, що сучасна молодь у великій мірі не знає Св. Літургії, не цікавиться релігійним життям і не ходить до церкви. Після цікавого вступу вона представила панелістів.

Першим виступив Ераст Погорило. Він розповів, що цього року помер його дідусь, який багато уваги приділяв громадській праці. „Я його запитав, чому він так багато працює. Він відповів: 'А хто буде?'... Тоді я цього не розумів. Сьогодні я над цим застановляюся і ставлю перед собою питання, чи нині є серед молодих хтось такий, щоб міг його заступити. Таких багато немає. На Україні молодь бореться, щоб могла вільно молитися, наражуючись на ув'язнення. Тут молодь не потребує нічим рискувати, щоб іти до церкви молитися. Ціль української молоді у діяспорі — швидко закінчити школу, одержати добре платну працю... Отже в атмосфері добробуту можна забути про такі питання, як Церква, громадська праця і т.д. Ми бажали б і віримо, що наша молодь не підпадає під вплив наркотиків, алькоголю... На жаль, так воно не є. Треба поїхати до Вайлвуду і побачити, що там робить молодь. Сьогодні Пласт не є вже таким, яким він був. У тому також вина Церкви. Церква під тим оглядом повинна діяти дещо інакше. Вона не може не бачити молоді".

Адемар Раковський підкреслив, що якщо ідеться про молодь, тобто до 30 років, то її можна легко переконати. Однак старшу молодь є тяжче переконати. В неї є цинізм. Раковський провів певну аналізу цих питань, вказуючи на особливі прикмети, які належить застосовувати до молоді, щоб вона повірила в те, що її говорять. Визначив, який повинен бути підхід до молоді. Панеліст це ілюстрував прикладами.

Мотря Мац звернула увагу в першу чергу на молодь в Україні, вказуючи на безпосередні приклади, як молодь ставиться до Церкви. Вона свідома того, що коли вона піде до церкви, то в школі буде покарана, що перед нею закривається дальша кар'єра, але незалежно від цього молодь іде до церкви, явно носить на шиї хрестики. Молодь бачить силу Церкви. Для цього панелістка цитувала уривки з газет та наводила окремі фрагменти такої постави.

Після цього відбулася цікава дискусія і обговорення, але час не дозволяв на продовження дискусії над порушеними проблемами. З'їзд вирішив з нагоди 25-ліття існування патріярхального руху привітати своїх почесних членів, членів основників ред. Василя Качмара і д-ра Романа Осінчука.

Під час нарад порушено низку церковних справ, винесено побажання до Синоду УКЦеркви, що має відбутися восени цього року, заторкнено справу канонічного права для східніх Церков, питання леґалізації УК Церкви в Україні. Новообрана голова Рома Гайда подякувала за вибір та заявила свою готовість дальше продовжувати працю Т-ва. Голова президії С. Тим'як подякував усім за участь у з'їзді, а зокрема господарям, себто філядельфійському Відділові — голові Іванові Крихові і Леонідові Рудницькому за приміщення і підготову.

У вечірніх годинах у приміщеннях церкви св. Михаїла у Дженкінтавні відбулася спільна вечеря, в якій взяли участь делегати з'їзду та запрошені гості. Отець митрат Зенон Злочовський провів молитву та поблагословив їжу. Олександер Пришляк представив учасникам новообрану голову крайової управи Українського Патріярхального Т-ва в ЗСА Рому Гайду, яка виголосила коротке слово, накресливши плян праці Т-ва.

У неділю після Служби Божої у церкві св. Михаїла відбулася коротка нарада Українського Патріярхального Світового Об'єднання, яку відкрив і нею провадив голова В. Колодчин. Він розгорнув широке полотно релігійно-церковних питань нашої Церкви тут в діяспорі і на батьківщині. Після цього відбувся широкий обмін думками про порушені питання. Відзначено, що перед мирянами і мирянським рухом стоїть багато складних невирішених справ.

Микола Галів

КОЖНИЙ ДЕНЬ БОЛГАРСЬКИЙ кордон пересікають 1,500 втікачів, які прибувають у перше прикордонне турецьке місто Капікулє або експресом Мюнхен-Стамбул, або у спеціяльно зформованому для репатріянтів поїзді. Ще стільки ж втікачів щодня пересікають кордон пішки або в автах. В Туреччині поїзди втікачів охрестили поїздами ганьби. „Вони (болгарські прикордонники) вантажать нас у вагони, як худобу, не зважаючи на те, що кожний з нас має оплачені квитки", — сказала кореспондентові аґентства Ройтерс турчанка, яка просила, щоб її ім'я не називали у пресі.

ВСІ КИТАЙСЬКІ ГАЗЕТИ надрукували повідомлення пресового аґентства Гсіньгуа, в якому американська радіостанція „Голос Америки" обвинувачується у перекрученні фактів. Обвинувачення зв'язано з передачею „Голосу Америки" про неспровокований обстріл китайськими вояками 7-го червня багатоповерхового будинку в Пекіні, в якому живуть американські дипломати і члени їх родин. Амбасада ЗСА у Пекіні надіслала Китаєві офіційний протест у зв'язку з цим інцидентом. У повідомленні Гсіньгуа, яке не тільки надрукували всі газети, але й безперервно повторювали диктори телевізійних станцій, взагалі не згадується про протест американської амбасади, а говориться лише про передачу „Голосу Америки".

НА ДУМКУ УРЯДУ ЗСА, заява ізраїльського прем'єрміністра Їцака Шаміра є нічим іншим, як потягненням однієї політичної партії, хоча воно дуже неґативно вплине на можливости замирення на Близькому Сході. Одначе ЗСА „не дасться звести на манівці політичними промовами у своїх намаганнях, щоб Ізраїль і палестинці погодились розпочати переговори в справі замирення.

СТИПЕНДІЯ СКВУ

Світова Комісія Декади Української Родини з нагоди закінчення декади в 1990 році,

ПРОГОЛОСИЛА СТИПЕНДІЮ

в сумі $ 5,000.00 (канадських долярів) на „докторську" (докторет), або „подокторську" (постдокторет) працю, яка своїм змістом та величиною буде підходити під вимоги університетів.

Праця дослід на тему:

„Українська Родина в Діяспорі"

Тема має включати українські україномовні подружжя, українські іншомовні подружжя, та мішані подружжя. Перше, друге, третє і т. д. покоління поселення. Їхня участь в українському, церковному житті. Їхні діти — володіння українською мовою, участь в молодечих організаціях, Рідних Школах і под. Статистики, висновки, передбачення української родини на початок 2000 року, як і суґестії.

ПЕРЕДУМОВИ:

1. Кандидат, або кандидатка є доктором українських, або інших наук.
2. Побажаним було б щоб був/була активним в українському студентському клюбі, організації молоді, або церковній чи громадській установі.
3. Зголосить готовість попрацювати над тою темою не пізніше, як до 30-го вересня 1989 р. та пришле із зголошенням свій життєпис.
4. Напише працю на вище згадану тему до кінця 1990 року.
5. Праця буде власністю СКВУ і буде опублікована для користування загалу.
6. Якщо праця буде написана мовою поселення кандидата, мусить бути також переложена на українську мову.

Зголошуватися просимо на адресу:

Оксана Соколик, голова
Світової Комісії Української Родини
Світовий Конґрес Вільних Українців

2118 — A Bloor Street West
Toronto, Ontario
M6S 1M8

В СЬОМУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої і Незабутньої Дружини, Мами і Бабуні

св. п. ІРИНИ з ХОРКАВИХ ВИННИЦЬКОЇ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в СУБОТУ, 15-го ЛИПНЯ 1989 р., о год. 8-ій рано в церкві Благовіщення П.Д.М. в Мелроз Парку, Філядельфія, Па.

Про молитви за спокій душі Покійної просить
муж — ВОЛОДИМИР з РОДИНОЮ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Друзями і Знайомими, що по тяжкій недузі відійшов у Вічність 5-го липня 1989 р.

бл. п. мґр
МИХАЙЛО ШИМОНЯК

син Надії і Покійного доктора Шимоняка
нар. 18-го квітня 1955 року в Чикаґо, Ілл.

ПАНАХИДА в неділю, 9-го липня 1989 р., о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Brett при 2001 West Wisconsin Ave.,Milwaukee, Wisc.

ПОХОРОН в понеділок, 10-го липня 1989 р., о год. 10-ій ранку в Marquete в університетській церкві GEFU, звідки Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар St. Adalberta, Millwaukee, Wisc. Похоронні відправи відслужить о. Тома Ґайдос, парох української католицької церкви св. Михаїла.

Покійний залишив в глибокому смутку:

дружину — МАРДЖІ
брата — РОМАНА
сестри — АННУ з мужем МАРТИНОМ БЛАКВЕЛЛ і синами КРИСТІЯНОМ І ТАРАСОМ
— ДОРУ
бабуню
і діда — ЮЛІЮ і ОМЕЛЯНА ЛОҐУШІВ
тети — НУСЮ з Родиною, МАРІЙКУ з Родиною ОКСАНУ з Родиною
стрийка — ЛОҐУША
тестів — СЕЛЕТІ
та чисельну Родину дружини і Родину в Україні.

•

Замість квітів проситься складати датки на семінарію в Стемфорді, або в Бразилії, або на сиротинець в Бразилії.

ВЕРХОВНИЙ СУД МАДЯРЩИНИ оголосив у четвер, 6-го липня про повну реабілітацію Імре Надя — прем'єр-міністра і лідера антикомуністичного повстання 1956 року, придушеного совєтськими танками. Всі обвинувачення були зняті також з восьми соратників Надя, двоє з яких — Міклош Вазарелі і Шандор Копачі — живі досі. Імре Надя судили в 1958 році з наказу Москви і незабаром після суду стратили. У четвер, коли у Верховному суді Мадярщини читали постанову про реабілітацію, в залі була присутня дочка І. Надя; М. Вазарелі і Ш. Копачі у залі не було.

Анонім...

(Закінчення зі стор. 2)

са. Після вироку у вересні 1972 року..." Саме й виявилось це „прозріння" в рішучій відсічі поета своїм вивідувачам. Колись у тих тюремних камерах будуть створені музеї-лабораторії з поясненням технології виготовлення тих документів „просвітління".

То тільки фігуральний наш вираз, що критик „проспав 10 років". Навпаки, він пильно вивчав стосовні його матеріяли, він прекрасно знає клопоти пенсіонера Хвата, колишнього слідчого академіка Вавілова, як той довів ученого до такого просвітлення, аж той зрозумів: місце його не на міжнародному конгресі в мантії президента, а в арештанській робі в ролі шпигуна і зрадника батьківщини. Та ж не будь той окаяний академік Вавіловим, Хват спустив би до газети „Молодь України" таку критику, де чорним по білому довів би, що академік Т. Лисенко, був у сто разів ідейніший і партійніший за академіка Вавілова, який не випадково був притягнений до кримінальної відповідальности.

Наш критик принаймні настільки інформований, що воліє анонімно використовувати гласність. Ось які достеменності ховаються у його секретній шкатулці: називав себе „українським борцем за справедливість (волю)", „за незалежну Україну", категорично заявляв „недобитком бандерівських охвість"... Уявляєте собі — це говорить Василь Стус.!

А бодай ви здорові були, товаришу аноніме! Вам таки справді не треба підписуватись: до того професійний стиль, що прізвище тільки заважало б... І то стиль ретро: Навіть коли ви закінчуєте мажорною мудрістю: „сам же поет розумів особисту вину трагічности своєї долі", то це теж тільки повторення Салтикова-Щедріна „В России каждый, получивший наказание, всегда был сам виноват".

Ви заперечуєте, що Стус — одна з жертв періоду застою. Даремно. І ви, і він — жертви епохи застою. Тільки різні жертви: він боровся за оновлення нашого життя, ви боролися і боретеся проти тих, що за оновлення. Ви — агресивна жертва. Задумайтеся над тим своїм документом для молодіжної газети, адже читачі її нині передплачують і читають ці твори, які 25 років тому Стус „злочинно" зберігав і розповсюджував, слухають по телевізору ту усну пропаганду, якою він „займався". Задумайтесь: ви ж в результаті „досконалого вивчення" знайшли в кримінальній справі Василя Стуса лише думки. А за думки ж не судять!

Ви — страшна жертва сталінізму ще й тому, що ви судите вже засудженого і замордованого поета. Всі знають добру славу його імени. Знають його, як лицаря честі. А ви в сталінській манері хочете забруднити це ім'я. Ось навіщо вим здалося маска аноніма: нині вам уже соромно підписуватись під таким документом.

Все ясно. Але все одно кожне покоління на всіх мовах ставитиме вам питання: „За що його розп'ято? За що його убито?"

До проблеми...

(Закінчення зі стор. 2)

канської суспільности. Вони перші повинні почати боротьбу з наркоманією та алькоголізмом, значучи добре які шкоди вони наносять народному здоров'ю, державній економії, суспільному порядкові та ефективности у виконуванні деяких, дуже важливих, просто життєвих функцій таких як кермування машин, кораблів, літаків, здорової опіки чи вреешті продукції атомової енергії запускання простірних ракет. Це ж колосальна відповідальність за прецизне виконування чи контроль таких складних машин, які, в наслідок недогляду, можуть загрожувати здоров'ю чи життю соток тисяч чи мільйонів живучих людей та їх нащадків. Бож наркомани не мають докладного контролю ані почуття відповідальности перед своєю совістю чи перед суспільним порядком, чи й перед державним законом.

На жаль, наркоманія вже переступила й наші пороги. Серед молодих людей українського походження маємо також наркоманів і ця загроза українського порядку та етнічної солідарности, так потрібної саме тепер, почала снувати павутиння цієї суспільної пошести, якою є наркоманія. У тому сенсі треба розглядати статтю д-ра М. Диміцького („Свобода" 25-25-го травня ц.р.) та лист до редакції „Свободи" з 17-го червня 1989, ред. Марії Руденської. І таких голосів треба більше, щоби, частіше пригадува ти нашій спільноті, особливо молодим громадянам Америки, про страшні наслідки наркоманії для фізичного і морального здоров'я нашої і так нечисленної етнічної групи.

Які ж мають бути заходи для поборювання наркоманії? Для наркоманів довгий процес т. зв. регабілітації (виховні і лікувальні заходи). Для проблеми поборення проблеми наркоманії — це велика, кропітка виховна праця вдома, в школі та серед суспільних чи професійних товариств, чи пости-на виховна робота серед дітей в родині та молодечих організаціях. Для продуцентів наркотиків та різного роду поширювачів чи „пушерів" високі кари. Для загальної суспільности добра постійна інформація та виховна праця різних суспільних інституцій та державної адміністрації.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Левко Лук'яненко...

(Закінчення зі стор. 1)

Л. Лук'яненко і О. Полянська.

ресійні методи такі як 15-ти денні арешти і погрози втрати праці або усунення з університету є менш брутальні як кари в минулому — але все таки, вони є тільки новими методами, ужитими для осягнення того самого результату — послуху.

Не зважаючи на психіятричні зловживання проти політичних діячів, гноблення студентської діяльности і конфіскування неофіційних публікацій, на думку Лук'яненка, процес демократизації вже неможливо спинити. Попри різного роду шикани, Українська Гельсінкська Спілка продовжує робити поступи в процесі демократизації. Але, щоб той процес здобув успіх і поширився потрібна підтримка Заходу.

Національна свобода в Україні є складною проблемою, тому що Україна знаходилася впродовж 70 років під режимом диктатури, — завважив Лук'яненко і додав, що потрібно відроджувати культуру, мову і традиції, бо це є передумовою до остаточної свободи.

Він апелював до Західніх народів зробити натиск на совєтів, щоб вони респектували і дотримувалися Гельсінкських угод.

Після пресконференції Лук'яненко зустрівся з українськими учасниками Гельсінкської перевіркової конференції в Парижі, що приїхали його привітати. Це були активістки АОЛПУ Віра Еліяшевська, Марія Зарицька і Одарка Полянська; Христина Ісаїв від СКВУ і Тетяна Плющ, дружина колишнього в'язня психушок Леоніда Плюща.

Члени АОЛПУ зробили домовлення і пляни влашту вати пресову конференцію в Парижі для Лук'яненка, яка й відбулася 15-го червня о 10-ій годині рано в Інтернаціональним Конференційнім Центрі. Господарем цієї конференції була бельгійська делегація на Гельсінкську Коференцію, а Христина Ісаїв була модератором. Безпосередні переклади були зроблені на французьку і англійську мови. Після пресконференції АОЛПУ улаштувала полуденок для Лук'яненка і делегатів Гельсінкської Конференції, преси і інших у пресовім клюбі.

В окремій заяві Лук'яненко повідомив, що працівники КГБ йому загрозили адміністративним наглядом, якщо він буде займатися ще чимось окрім лікування під час свого побуту в Бельгії. Про це його попередили перед виїздом зі Совєтського Союзу. Цей факт погрози, подано голові американської делегації на Паризьку Гельсінкську конференцію, Морісові Абрамові.

26-ліття 17-ої станиці Українсько-Американських Ветеранів

Станиця Українсько-Американських Ветеранів ч. 17 в Пассейку, Н. Дж., відсвяткувала своє 26-ліття бенкетом зі забавою в суботу, 13-го травня ц.р., в залі української католицької церкви св. о. Миколая, на котрому також заприсяжено новообраний провід станиці.

Після визначення точних обов'язків для кожного із новообраних членів проводу колишній крайовий командир Йосиф Брега провів заприсяження новообраних членів проводу станиці: Євгена Сагаша — командира станиці, Івана Лучейка — старшого заступника командира станиці, Євгена Брожину — молодшого заступника командира станиці, Петра Панькова — старшину фінансів, Петра Наконечного — помічника, Михайла Хомяка — суддю-оборонця станиці, Михайла Наконечного — радного станиці, Ярослава Почтаря — старшину опіки потребуючим, Михайла Венгрина — капеляна, Андрія Кейбіди — адьютанта, як і членів жіночої ланки: Марію Гальчак — президента, Ольгу Веньгрин — заступницю президента, Марію Маїк — секретарку, Міллдред Аренґе — скарбника, Марію Волкінс — хронікаря і Марію Сагайдак — опікуна потребуючим.

По цьому церемоніялі одноголосно шановано вшановано померлих членів станиці, а на закінчення відспівано американський та український славні. Отець Рафаїл Турканяк, парох церкви св. о. Миколая провів молитву, а командир Євген Сагаш і президент Марія Гальчак привітала велике число зібраних учасників, дякуючи всім за підтримку. Потім ведучий програмою Андрій Кейбіда висловив подяку всім українським установам округи Пассейк-Берген за підтримку організації Українських-Американських Ветеранів, завданням яких є пропагувати і зберігати свободу, людські права і спосіб демократичного життя для всіх людей та для зміцнення української громади. Він також відчитав листа від нюджерзького губернатора Томаса Кейна з гратуляціями і признаннями.

Головним промовцем цього вечора був підполковник американської військової розвідки Стенлі Т. Ціж, який, ілюструючи прозірками, підкреслив силу і слабість американських збройних сил і говорив про важливість зберігання оборони країни. Він також погратулював усім українським організаціям за те, що уміють зберегти свою українську спадщину і культуру.

Голова цьогорічного бенкетового комітету, теперішній командир станиці Євген Сагаш подякував всім, які спричинилися до успішного проведення цьогорічного свята, а зокрема Марії Юрченюк, Петрові Панькову, Євгенові Брожині, Марії Маїк, Марії Гальчак, і Миколі Бойкові.

На закінчення молитву провів о. Юрій Галиця, настоятель української православної церкви Святого Вознесіння з Клифтону, Н. Дж.

Згодом присутні забавлялися при звуках оркестри „Пирамідє" до пізнього вечора.

А. Кейбіда

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Д-р Іван Гвозда...

(Закінчення зі стор. 1)

руги та свою ролю, як коор динатора цієї активности. Під його головуванням українська громада Сиракюз відзначила 1000-ліття Християнства України, і він був промовцем на цьому святі. Під його проводом Округа подбала про влаштування концерту ансамблю „Ослав'яни", який пройшов з великим успіхом. Д-р Гвозда висловив признання Головному Екзекутивному Комітетові за спонзорування таких українських мистецьких груп з Лемківщини, Австралії та Бразилії. Він теж є членом комітету для відзначення 175-ліття уродин Тараса Шевченка та комітету Року Української Мови і до праці в цих комітетах закликав місцеве членство УНСоюзу та представників Відділів. Після корот кого зреферування вислідів членської кампанії в Окрузі д-р Гвозда згадав про ювілейний бенкет в Сиракюзах 95-ліття УНСоюзу, а при кінці звіту подякував всім членам Управи за співпрацю.

Короткі звіти склали: секретар Ярослав Сенишин та касир Микола Велич. Перший звітував про участь у зборах та засіданнях і протоколування цих нарад, а другий про приходи та розходи каси Округи і подав, що сальдо в цій касі виносить 851.30 дол. Голова Контрольної комісії Володимир Кроп-Кропельницький звітував, що він і члени Комісії Григорій Гаврилків та Іван Пиндус провели контролю і знайшли все в найкращому порядку в діловодстві та касі Округи. Він запропонував уділення абсолюторії Окружній Управі, що схвалили учасники нарад одноголосно. Після цьо го приступлено до вибору Окружної Управи, яку переобрано одноголосно, висловлюючи їй признання за виконану працю.

Головний секретар Володимир Сохан привітав учасників нарад від Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, склав подяку Окрузі за виконану працю і привітав Окружну Управу в її одноголосним перевибором. Своє слово почав він від підсумків членської кампанії цілого УНСоюзу та осягів Округи. В цій членській кампанії 1988 -го року заслужили собі в Окрузі на подяку: Іван Чопко, секретар 271-го Відділу, за придбання 5 нових членів, Володимир Кроп-Кропельницький (Відділ 484) за 5 членів, Іван Пиндус (Відділ 39) за 2 членів, Ярослав Мартинюк (Відділ 330) за 2 членів та Едвард Гузиляк (Відділ 38) і Естел Фатюк (Відділ 121) за приєднання по одному членові.

Опісля головний секретар поінформував обширно про здорову фінансову господарку УНСоюзу, Українську Будівлю, в якій приміщується Головна Канцелярія, та видавництво УНСоюзу, відпочинкову оселю Союзівку, український щоденник „Свобода", англомовний „Український Тижневик", дитячий журнал „Веселку", про видані коштом УНСоюзу книжки про Україну, про дотації на Церкви, наукові та виховні установи і на стипендії, про допомогу братам українцям в Україні і на поселеннях, Інформаційне Бюро УНСоюзу у Вашінгтоні та про широкі акції УНСоюзу в обороні українського імени, як теж у допомозі братам українцям у змаганнях до волі і незалежности. Закінчив своє слово головний секретар закликом до посиленої праці для росту УНСоюзу та української справи, найкращим та найвірнішим оборонцем якої є УНСоюз. Він ствердив, що пра ця для українського народу не закінчена так довго, як довго наш народ не стане господарем на своїй власній землі. На численні запити дав доповідач докладні відповіді, інформації та вияснення.

Привіт від місцевої Кредитової Кооперативи виголосив її представник Мирон Сидорович, який поінформував, які користі дає вона своїм членам, які складають в ній свої ощадності. Він запросив усіх на загальні збори та прийняття Кредитової Кооперативи, які відбувались зараз після цих зборів Округи.

Голова Округи д-р Іван Гвозда коротко зреферував пляни праці Округи на 1989 -ий рік та закликав усіх союзовців до посилення членської кампанії і та до співпраці у влаштуванні належного відзначення 95-ліття УНСоюзу.

Після цього голова закрив збори, подякував усім за участь у зборах

Розмови про союзові та громадські справи велися ще при смачній перекусці, що її приготовила Лілі Велич.